

ปัญหา ความต้องการ และแนวคิด ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน วิทยาลัยนครราชสีมา
Problems Needs and Concept for Teaching in School of Internship
Students in Master Degree of Curriculum and Instruction
Nakhonratchasima College

ธิดารัตน์ สมานพันธ์¹ วดาภรณ์ พูลผลอำนวย² นวภัทร สมานพันธ์³
Tidarat Samanpan¹ Wadaporn Poolpholamnoey² Nawapat Samanpan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติการสอนของนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา (2) วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาทักษะปฏิบัติการสอนเพิ่มเติมหลังกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา (3) ศึกษาแนวคิดของนักศึกษาต่อการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน วิทยาลัยนครราชสีมา ปีการศึกษา 2565 ที่เรียนวิชาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 จำนวน 30 คน 2) ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 30 คน และ 3) อาจารย์นิเทศ 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามปัญหาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ 2) แบบสอบถามความต้องการพัฒนาทักษะการฝึกปฏิบัติการสอนหลังการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา มีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 3) แบบสัมภาษณ์นักศึกษา เกี่ยวกับแนวคิดในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

¹ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา E-Mail: drtidarat@gmail.com

Lecturer of Education Faculty, Nakornratchasima College.

² อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Lecturer of Education Faculty, Nakornratchasima College.

³ ครู โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย สพม.นครราชสีมา

Teacher of Ratchasima Witthayalai School. The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติการสอนของนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาพบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. นักศึกษามีความต้องการพัฒนาทักษะปฏิบัติการสอนเพิ่มเติมหลังกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด
3. นักศึกษามีแนวคิดในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ว่า เป็นการเรียนรู้ และฝึกประสบการณ์ในสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดความมั่นใจและประสิทธิภาพในการสอน นำเทคนิคการจัดการเรียนรู้ และนวัตกรรมการศึกษาที่ทันสมัย มาใช้ในการพัฒนานักเรียน

คำสำคัญ : ปัญหา ความต้องการ การพัฒนาทักษะปฏิบัติการสอน

Abstract

The purposes of this research were to (1) study problems of teaching skills of internship students, (2) analyzed needs of developing teaching skills after teaching in school, and (3) study the students' concept of teaching in school. The target students were 1) 30 internship students who were being studied on Teaching Internship I in master degree of Curriculum and Instruction in academic year 2022, 30 mentors and 10 supervisors. The instruments used in the research included of 1) 15 problem questionnaires of internship students' teaching skills 2) 10 need questions for developing teaching skills of internship students, both 2 sets of questions were 5 rating scale which has IOC between 0.60-1.00, and 3) structured interview on concept of teaching in school.

The results were as follows;

1. The problems of teaching skills of internship students was at the highest level
2. The students' needs of developing teaching skills after teaching in school were at the highest level
3. Most of the students thought that the students should have opportunities to study various works in school, train to be a quality teacher with confidence. They hope that they can use the technique and modern learning innovation to develop students.

Keywords: problems, needs, developing of teaching skills

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการการศึกษาควรจัดให้เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย และเพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (กรมวิชาการ 2542: 1) และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) มีเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ มุ่งองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และ คนไทยได้รับโอกาสในเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ๕. ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วน

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิตครู เพราะเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติ ที่จะช่วยเสริมสร้างนักศึกษาครู ให้เป็นผู้มีความรัก ความศรัทธาต่ออาชีพครู และมีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจแก่หน่วยงานผู้ใช้ครู กระบวนการภาคปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การผลิตครูมีคุณภาพที่พึงประสงค์ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากหน่วยงานผู้ใช้ครูอย่างจริงจัง เพราะหน่วยงานผู้ใช้ครูคือสถานที่ฝึกปฏิบัติ เป็นแหล่งต้นแบบที่จะให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ควบคู่กับการเรียนรู้ภาคทฤษฎีจากวิทยาลัยในทุก ๆ ขั้นตอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิตครู จุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ก็เพื่อให้ นักศึกษาครูได้เรียนรู้จากการกระทำโดยการฝึกปฏิบัติควบคู่กับการเรียนรู้ทฤษฎีทั้งในด้านเนื้อหาสาระและเทคนิควิธีอย่างต่อเนื่องจนเกิดความเข้าใจ และความคล่องตัวในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู เกิดความรัก และความศรัทธาในวิชาชีพครู รวมทั้งกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะของความเป็นครู ได้พัฒนาตนเองและฝึกปฏิบัติ งานในหน้าที่ครูกับหน่วยงานผู้ใช้ครูโดยตรง เพื่อจะได้ยึดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ครูให้ถูกต้องด้วยความมั่นใจตลอดไป (ธิดารัตน์ สมานพันธ์ และคณะ 2564 : 545)

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีความสำคัญยิ่ง ซึ่งจะช่วยให้ได้ครูที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม กระบวนการฝึกต้องเป็นการฝึกที่ต่อเนื่องและควบคู่กันไปกับการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ตั้งแต่เริ่มเข้าเป็นนักศึกษาในปีแรก จนสำเร็จการศึกษา ปีสุดท้าย เพื่อนักศึกษาจะได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้รับจากวิทยาลัยไปทดลองและประยุกต์ ใช้ในการ

ปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ซึ่งจะเป็นการพัฒนาสมรรถภาพทั้ง 3 ด้าน คือสมรรถภาพด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะให้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการสอน การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนทักษะการปฏิบัติงาน และยังคงคาดหวังให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมขององค์กรและมีทัศนคติที่จริงใจต่อการปฏิบัติการสอน จึงได้พยายามที่จะแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ให้เกิดการพัฒนาและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติการสอนของนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาทักษะปฏิบัติการสอนเพิ่มเติมหลังกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวคิดของนักศึกษา ต่อการฝึกปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

วิธีการวิจัย งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการทำวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน วิทยาลัยนครราชสีมา ปีการศึกษา 2565 ที่เรียนวิชาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 จำนวน 30 คน

1.2 ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน วิทยาลัยนครราชสีมา ปีการศึกษา 2565 ที่เรียนวิชาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 จำนวน 30 คน

1.3 อาจารย์นิเทศนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน วิทยาลัยนครราชสีมา ปีการศึกษา 2565 ที่เรียนวิชาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 จำนวน 10 คน

2 ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ปัญหาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน
ในสถานศึกษา

2.2 ความต้องการพัฒนาทักษะการสอนของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนใน
สถานศึกษา

2.3 แนวคิดของนักศึกษาต่อการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

3. ช่วงเวลาดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือน
ตุลาคม 2565

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสภาพการณ์
ปฏิบัติงานฝึกประสบการณ์จริง ของนักศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เครื่องมือชุดที่ 1 แบบสอบถามปัญหาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ใน
มุมมองของนักศึกษา ในมุมมองของครูพี่เลี้ยง และในมุมมองของอาจารย์นิเทศก์ เป็นแบบสอบถาม
แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

เครื่องมือชุดที่ 2 แบบสอบถามความต้องการพัฒนาทักษะหลังการฝึกปฏิบัติการ
สอนในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

เครื่องมือชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สอบถามแนวคิดของนักศึกษา ต่อ
การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยชุดที่ 1 และชุดที่ 2 มีวิธีการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 สร้างแบบสอบถามสภาพปัญหาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และ
แบบสอบถามความต้องการพัฒนาทักษะหลังการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2.2 นำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
(Content validity) ผลการทดสอบ พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องชุดที่ 1 อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และ
มีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงสุด 1.00 และค่าดัชนีความสอดคล้องชุดที่ 2 อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และ
มีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงสุด 1.00 ทั้ง 2 ชุด

เครื่องมือวิจัย ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีวิธีการสร้างและ
หาประสิทธิภาพ ดังนี้

1) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยช่วงที่ 1 ไปสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อใช้กับ ผู้บริหารสถานศึกษา/ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาทักษะการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและสำนวนภาษา ผลการทดสอบ พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

3) นำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามปัญหาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษา นำมาวิเคราะห์ ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (พรณี ลีกิจวัณนะ, 2555 : 179)

ระดับ 5	หมายถึง	มีปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง	น้อยที่สุด

มีเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยการประเมิน ดังนี้ (พรณี ลีกิจวัณนะ, 2555 : 179)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	มีปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	มีปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง	มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	มีปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	มีปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	มีปัญหา/ความต้องการพัฒนาตนเอง	น้อยที่สุด

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ แนวคิดและความคาดหวังของนักศึกษา นำมาจัดหมวดหมู่ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ปัญหาเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติการสอนของนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติการสอนของนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
ของนักศึกษา ในมุมมองของอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และในมุมมองของนักศึกษา

ที่	รายการประเมิน	ในมุมมองของ								
		นักศึกษา			ครูพี่เลี้ยง			อาจารย์นิเทศก์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
1	ลำดับขั้นจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ตามแผนการจัดการเรียนรู้	4.50	0.50	มากที่สุด	4.87	0.43	มากที่สุด	4.75	0.62	มากที่สุด
2	การใช้ภาษา การอธิบาย การใช้คำถาม	4.50	0.56	มากที่สุด	4.83	0.38	มากที่สุด	4.68	0.29	มากที่สุด
3	การเปิดโอกาสให้นักเรียนมี ส่วนร่วม	4.50	0.50	มากที่สุด	4.43	0.57	มากที่สุด	4.76	0.55	มากที่สุด
4	การกระตุ้นความสนใจ การเสริมแรง	4.50	0.56	มากที่สุด	4.50	0.63	มากที่สุด	4.68	0.83	มากที่สุด
5	การสร้างเสริมการคิดวิเคราะห์	4.57	0.62	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.91	0.37	มากที่สุด
6	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียน	4.53	0.62	มากที่สุด	4.57	0.63	มากที่สุด	4.32	1.18	มากที่สุด
7	การใช้สื่อการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด	4.53	0.68	มากที่สุด
8	การวัดผลประเมินผลการ เรียนรู้	4.50	0.56	มากที่สุด	4.87	0.35	มากที่สุด	4.47	1.24	มากที่สุด
9	การควบคุมชั้นเรียน	4.53	0.56	มากที่สุด	4.53	0.68	มากที่สุด	4.50	0.85	มากที่สุด
10	ให้ความร่วมมือปรับปรุงแก้ไข พฤติกรรมศิษย์	4.60	0.66	มากที่สุด	4.70	0.60	มากที่สุด	4.74	0.78	มากที่สุด
11	เสริมสร้างบรรยากาศการ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.57	0.67	มากที่สุด	4.77	0.43	มากที่สุด	4.38	1.20	มากที่สุด
12	ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม	4.47	0.56	มากที่สุด	4.73	0.58	มากที่สุด	4.34	1.12	มากที่สุด
13	รับผิดชอบภาระงานที่ได้รับ มอบหมาย	4.47	0.72	มากที่สุด	4.57	0.50	มากที่สุด	4.65	0.84	มากที่สุด
14	ปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติของ สถานศึกษาได้ถูกต้อง เหมาะสม	4.50	0.62	มากที่สุด	4.33	0.48	มากที่สุด	4.35	1.18	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติการสอนของนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของนักศึกษา ในมุมมองของอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และในมุมมองของนักศึกษา (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ในมุมมองของ								
		นักศึกษา			ครูพี่เลี้ยง			อาจารย์นิเทศก์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
15	ผลการปฏิบัติงานเป็น แบบอย่างได้ เฉลี่ย	4.60	0.55	มากที่สุด	4.90	0.40	มากที่สุด	4.76	0.64	มากที่สุด
		4.53	0.59	มากที่สุด	4.67	0.50	มากที่สุด	4.59	0.82	มากที่สุด
		เฉลี่ย/รวม						4.60	0.64	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า ในมุมมองของอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และในมุมมองของนักศึกษา พบว่า ทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติการสอนในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และเมื่อพิจารณาตามมุมมองแต่ละกลุ่มก็พบว่า มีปัญหาในระดับ มากที่สุดทุกกลุ่ม เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ในมุมมองของครูพี่เลี้ยง ($\bar{X} = 4.67$) 2) ในมุมมองของ อาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X} = 4.59$) และในมุมมองของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.53$)

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เกี่ยวกับปัญหาในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา พบว่า นักศึกษามีความวิตกกังวลกับภาระงาน กลัวจะทำได้ไม่ดี และทำไมทันเนื่องจากมีภาระงานค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการจัดทำสื่อการเรียนกร สอนต้องใช้เวลา และงบประมาณค่อนข้างมาก และปัญหาในการควบคุมชั้นเรียนเพราะนักเรียนจะไม่ กลัวนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา นักเรียนจะชอบเล่นส่งเสียงดัง ไม่เชื่อฟัง ไม่มีระเบียบ

2. ความต้องการพัฒนาทักษะปฏิบัติการสอนเพิ่มเติมหลังกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษาของนักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 2

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า นักศึกษามีความต้องการพัฒนาทักษะปฏิบัติการสอนเพิ่มเติมหลัง กระบวนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความต้องการพัฒนาทักษะการฝึกปฏิบัติ การสอนใน สถานศึกษาในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับความต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน/พัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.71$) 2) ด้านการปฏิบัติงานและร่วมงานกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.69$, S.D.=0.61) และ 3) ด้านสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.68$)

ตารางที่ 2 ความต้องการพัฒนาทักษะการฝึกปฏิบัติการสอนเพิ่มเติมหลังกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา

ที่	รายการประเมิน	ความต้องการพัฒนาทักษะ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	ด้านการเรียนการสอน/การพัฒนาผู้เรียน			
1	การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู	4.60	0.55	มากที่สุด
2	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	4.76	0.64	มากที่สุด
3	การจัดการเรียนรู้	4.79	0.63	มากที่สุด
4	การแก้ปัญหา/การควบคุมชั้นเรียน	4.70	0.60	มากที่สุด
รวม		4.71	0.60	มากที่สุด
	ด้านสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน			
5	การจัดทำเอกสารบันทึกการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	4.74	0.78	มากที่สุด
6	การจัดทำสื่อ/อุปกรณ์ประกอบการสอน	4.67	0.50	มากที่สุด
7	การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน	4.57	0.50	มากที่สุด
8	การจัดทำวิจัย/โครงการ	4.74	0.78	มากที่สุด
รวม		4.68	0.64	มากที่สุด
	ด้านการปฏิบัติงานและร่วมงานกับผู้อื่น			
9	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมโรงเรียน	4.65	0.84	มากที่สุด
10	การทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.53	0.68	มากที่สุด
11	การเข้าถึง/มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน	4.70	0.60	มากที่สุด
12	ความมั่นใจ กล้าแสดงออก การควบคุมตนเอง	4.88	0.32	มากที่สุด
รวม		4.69	0.61	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.69	0.62	มากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เกี่ยวกับแนวคิด และความคาดหวังในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา พบว่า นักศึกษา มีแนวคิดในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ว่าเป็นการเรียนรู้ และฝึกประสบการณ์ เพื่อเตรียมเป็นครูผู้สอน นักศึกษาจะได้นำแนวคิด เทคนิคการจัดการเรียนรู้ และนวัตกรรมการศึกษาที่ทันสมัย มีประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนมาใช้เพื่อพัฒนานักเรียน

อภิปรายผล

1. ปัญหาการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในมุมมองของอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และในมุมมองของนักศึกษา พบว่า ทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ย่อมเป็นที่ประจักษ์ว่าแม้จะมีการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติการสอน แต่นักศึกษายังคงประสบปัญหาในการสอน การทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัย ของชาติรี ฝ่ายคำตา และวรรณทิพา รอดแรงคำ (2548: 160) พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการเตรียมการสอน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ได้รับยังไม่เพียงพอ ทำให้มีผลต่อการนำหลักสูตรมาวางแผนการเรียนการสอน กิจกรรมของโรงเรียน และภาระงานที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป ทำให้ไม่มีเวลาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

และข้อคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับภาระงาน ที่พบว่า นักศึกษามีความวิตกกังวลกับภาระงานกลัวจะทำได้ไม่ดี และทำไม่ทันเนื่องจากมีภาระงานค่อนข้างมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของสุนทรี และคณะ (2560) ศึกษาผลการศึกษาศาปปัญหาของนักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูสาขา ศิลปศึกษา พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีปัญหาการปฏิบัติ กิจกรรมร่วมกับโรงเรียนมากที่สุด เนื่องจากบางโรงเรียนให้ทำกิจกรรมต่างๆที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานวิชาการมากเกินไป ทำให้บางครั้งสอนไม่ทันตามแผนการจัดการเรียนรู้

2. นักศึกษามีความต้องการพัฒนาทักษะปฏิบัติการสอนเพิ่มเติมหลังกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ระหว่างการฝึกและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษายังคงต้องการได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ในด้านการควบคุมชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำโครงการ เนื่องจากทุกกิจกรรมเป็นเรื่องใหม่ที่นักศึกษายังไม่เคยมีประสบการณ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ กฤษฎา สิงขรรัช และคณะ (2553) ที่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี มีระดับความต้องการในการรับการนิเทศมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ในทุกด้าน และสอดคล้องกับ ปรีชา บัววิรัตน์เลิศ และวลัยพร เตชะสรพัต (2554) ที่พบว่า นักศึกษามีความต้องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผลที่เกิดกับผู้เรียน

3. นักศึกษามีแนวคิดในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ว่าเป็นการเรียนรู้ และฝึกประสบการณ์ เพื่อเตรียมเป็นครูผู้สอน นักศึกษาจะได้นำแนวคิด เทคนิคการจัดการเรียนรู้ และนวัตกรรมการศึกษาที่ทันสมัย มีประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียน สอดคล้องกับ อิตารัตน์ สมานพันธ์ และคณะ (2564) ที่กล่าวว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิตครู ช่วยเสริม สร้าง ให้เป็นผู้มีความรัก ความศรัทธาต่ออาชีพครู และมีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแนวคิดของ เหมวดี กายใหญ่ (2565) ที่ว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระทำร่วมกันระหว่าง

มหาวิทยาลัยกับหน่วยงาน เพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสฝึกปฏิบัติงาน ได้พัฒนาความรู้ความสามารถใน
สภาวะแวดล้อมที่เป็นจริง นักศึกษาสามารถปฏิบัติงาน ที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี มีความมั่นใจ

ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันผลิตบัณฑิตควรจัดโครงการให้ความรู้โดยภาพรวมของการเตรียมความพร้อมการ
ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรจนนำมาสู่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
การทำวิจัยในชั้นเรียน และการจัดทำโครงการวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติการ
สอนในสถานศึกษา
2. นักศึกษาควรทุ่มเท อุทิศตนในการฝึกปฏิบัติการสอน จัดลำดับความสำคัญของภาระงาน
และหมั่นศึกษาเรียนรู้กับครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ และเพื่อนร่วมงานอย่างต่อเนื่อง จริงจัง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 –
2564) สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษฎา สิงขรรักษ์ และคณะ. (2553). ความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาสระแก้ว. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ปีที่4 ฉบับที่ 3 กันยายน –ธันวาคม 2553.
- กิตติมา เก่งเขตรกิจ และคณะ. (2563). การศึกษาสภาพปัญหาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู สาขาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิจัย
รามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2563.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2553). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ชาตรี ฝ่ายคำตา และวรรณทิพา รอดแรงคำ. (2548). ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ
นักศึกษาโครงการส่งเสริมครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์. วารสารวิทยา
สารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: กรุงเทพฯ.
- ธิดารัตน์ สมานพันธ์ และคณะ. (2564). การประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมความ
พร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี
ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2564).

- ปรีชา บัววิรัตน์เลิศ และ วลัยพร เตชะสรพัส. (2554). ความต้องการของนักศึกษาที่มีต่อการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
จังหวัดเชียงใหม่. วารสาร FED ACADEMIC REVIEW ปีที่ 4 ฉบับพิเศษ
(พฤษภาคม 2554).
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. (2555). วิธีการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ลักษณ์, กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เหมวดี ภายใหญ่. (2565). แนวคิดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ. สืบค้นจาก
https://manage.lru.ac.th/th/?page_id=264. เมื่อ 1 พฤศจิกายน 2565.